

sporu, nelze dovozovati, že by ustanovení to platilo i v případě, kde soud bez námítky žalovaného, sám z moci úřední otázku příslušnosti vezme na přetřes a o ní rozhodne. V takovém případě naopak jest zavdána žalovanému příčina, by napadl toto usnesení, vždyť nemůže a nesmí býti zkrácen ve svých právech návrhem žalobce na odstoupení žaloby příslušnému soudu — přičiliť by se to i zásadě rovného slyšení stran — a musí mu tedy býti právo rekursu přiznáno. Tím spíše musí mu býti přiznáno právo rekursu do usnesení o odstoupení žaloby soudu, žalující stranou označenému, byl-li návrh ten učiněn i v případě, kde se soud otázkou nepřislušnosti zabývá z moci úřední, jelikož návrh tento přísluší žalobci dle Šu 261 c. ř. s. j e n v případě, kde se rozhoduje o námítce nepřislušnosti a nikoli též z moci úřední. Tento případ není řešen v posledním odstavci Šu 261 c. ř. s., nýbrž platí tu ustanovení Šu 43 j. n. a §§ 514 a násl. c. ř. s. a dle těchto není rekurs vyloučen.

Čís. 2610.

Ten, komu bylo zboží neoprávněně vydáno, jest práv z obohacení a jest povinen vydati to, co měl ještě v rukou v den, kdy se dozvěděl, že mu bylo zboží neprávem vydáno.

(Rozh. ze dne 11. května 1923, Rv I 836/22.)

Max R. koupil od Jana K-a dle faktury ze dne 10. března 1920 pro Úřednický spotřební spolek v S. mýdlo a zaplatil za ně Janu K-ovi fakturovaných 3834 Kč. Jan K. zaslal zboží k příkazu Maxa R-a shora uvedenému úřednickému spolku, avšak nedopatřením speditera Antonína B-a bylo zboží vydáno všeobecnému okresnímu spotřebnímu družstvu v S., jež je rozprodalo. Antonín B. zaplatil Maxu R-ovi fakturovanou cenu a domáhal se zaplacení její na všeobecném okresním spotřebním spolku. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal žalobní nárok z polovice po právu, shledav zavinění na obou stranách (§ 1304 obč. zák.), o d v o l a c í s o u d uznal dle žaloby, vyloučiv žalobcovo spoluzavinění.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy a zejména také odvolací soud pochybily při posouzení věci po stránce právní. Žalobce nežaluje z důvodu náhrady škody a neopírá tedy žalobu o zavinění žalovaného družstva, nýbrž tvrdí, že žalované družstvo tím, že sporné mýdlo omylem bylo mu vydáno a že žalobce následkem toho musel Maxu R-ovi jako vlastníku zboží nahraditi fakturovaných 3834 Kč, za něž on zboží od Jana K-a koupil, j e s t n a j e h o ú k o r o b o h a c e n o, a žádá, by mu toto obohacení, rovnající se dle jeho mínění oněm 3834 Kč, bylo žalovaným družstvem vydáno. Bylo proto sporný případ posouditi dle ustanovení Šu 1431 až 1437 obč. zák., dokud žalobce nezměnil žalobní důvod a změna nebyla právoplatně připuštěna (§ 235 c. ř. s.). S tohoto právního stanoviska má se

věc takto: Je zjištěno, pokud se týče není sporno, že zboží koupil od Jana K-a Max R. dle faktury ze dne 10. března 1920 svědčící pro Úřednický spotřební spolek v S., že zboží to fakturovanými 3834 Kč, jak na faktuře ostatně potvrzeno, Janu K-ovi zaplatil a že Jan K. toto zboží k příkazu Maxa R-a drahou zaslal Úřednického spotřebnímu spolku, že však zboží, dvě bedny mýdla ve váze 180 kg, nedopatřením speditéra Antonína B-a (žalobce) dne 16. března 1920 zároveň ještě s jiným zbožím, žalovaným družstvem objednaným, složeno bylo v místnostech žalovaného družstva v přítomnosti tehdejšího předsedy Jana S-a anebo tehdejšího skladníka Karla W-a. Konečně není mezi stranami sporu o tom, že ono zboží žalovanému družstvu omylem došlo v době podání žaloby pokud se týče již v době, kdy se žalované družstvo o omylu žalobcově dozvědělo, v jeho držbě již nebylo a že žalobce fakturovaných 3834 Kč Maxu R-ovi jako náhradu škody za ztracené zboží (čl. 395 obch. zák.) před podáním žaloby zaplatil. Z toho plyne především, že zboží bylo žalovanému družstvu odevzdáno a že tím nastalo obohacení žalovaného družstva a to obohacení neoprávněné, jelikož zboží mu nepatřilo, neboť není nikde v zákoně předepsáno, že by zboží převzítí musel předseda družstva osobně, jak se žalovaná strana a dovolatelka mylně domnívá. Ze skutkového děje plyne také, že žalobce jest k žalobě oprávněn, neboť ono neoprávněné obohacení stalo se na jeho úkor, úbytek následkem toho, že sporné zboží bylo omylem vydáno žalovanému družstvu, nastal ve jmění žalobcově a mezi těmito dvěma majetky, pokud se týče jejich podměty má nastati ono vyrovnání, které ustanovení Šu 1431 a násl. obč. zák. mají na mysli. Žalované družstvo je tedy zásadně povinno, neoprávněné obohacení vrátiti, vlastně vydati žalobci Antonínu R-ovi, avšak jen to, co z onoho obohacení v den žaloby, pokud se týče onoho dne, kdy se od žalobce o jeho omylu dozvědělo, ještě v r u k o u m ě l o, neboť dle Šu 1437 obč. zák. jest žalované družstvo do této doby pokládati za držitele bezelstného, jenž dle Šu 329 obč. zák. může s věcí nakládati bez zodpovědnosti jako vlastník, jenž ji může zejména i upotřebiti a zničiti a jenž proto neodpovídá, když věc z jeho držby byla snad odcizena. Jelikož však ve shora uvedené době sporné mýdlo v držbě žalovaného družstva již nebylo, jest rozhodným, zda a zač bylo v obchodě družstva prodáno, při čemž by se v tomto případě objem zažalovaného nároku ohraničoval jednak výší skutečně docílené prodejní ceny po srážce nákladů provozovacích, jednak výší škody utrpěné žalobcem, kterouž si čítá obnosem 3840 Kč. Po té stránce však schází dovolacímu soudu potřebná zjištění, co se se zbožím u žalovaného družstva stalo, by bylo lze posouditi, zda mělo v době, kdy se o žalobcově omylu dozvědělo a kterýmžto dnem stalo se tedy držitelem obmyslným, z onoho původního obohacení ještě něco v rukou a co.

Čís. 2611.

Zákon o posloupnosti do statků střední velikosti ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy.

Třebas byly splněny podmínky Šu 1 zákona, nelze projednati pozůstalost dle tohoto zákona tam, kde dle okolností případu jest vylou-